

Pyrografia

Tekniikkana taiteessani

LAB-ammattikorkeakoulu

Kuvataiteilija (AMK), Kuvataide

2021

Emmi Pellinen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Pellinen, Emmi	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 20	Valmistumisaika 2021
Työn nimi Pyrografia tekniikkana taiteessani		
Tutkinto Kuvataiteilija (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio LAB- ammattikorkeakoulu		
Tiivistelmä <p>Opinnäytteessä käsiteltiin pyrografiaa tekniikkana Pellisen taiteen tekemisessä; tarkemmin perinteisen polttokolvin / pyrografiakynän, sekä kaasuliekin ja ruudin yhdistämisestä hänen tekemiinsä pyrografia teoksiin. Tutkittiin myös, miten eri tavoin pyrografian tekotapoja voi käyttää kuvataiteen tyyliuuntauksissa</p> <p>Teokset ovat teospari nimeltään 2020 ja ne on tehty vanerille.</p> <p>Ensimmäinen teoksista on tunteikas omakuva. Sen tarkoitus ei ollut olla tarkka valokuvamainen muotokuva, vaan tuoda tunne päällimmäisenä esiin. Näin katsoja saa vapauden kokea teoksen ilman selvää johdattelua teoksen hahmoon tai teemaan.</p> <p>Toinen teos syntyi ollessaan ensimmäisen teoksen päällä ruudin palaessa ensimmäisessä teoksessa ja näin tuli teki oman jälkensä. Kontrollioimattomuus, sekä tulen ja kuumen raudan arvaamattomuus puupohjalla ovat osa teosta ja pyrografiaa. Tekniikka sai taiteilijan pysymään nöyränä ja sitä tehdessään tekijä kävi vuoropuhelua teoksien kanssa. Suunnitelmat saattoivat muuttua teoksia tehdessä.</p> <p>Teosten kuvalliseen ideaan tekijä ammensi omia kokemuksiaan ja tuntemuksiaan riskiryhmäläisenä vuoden 2020 koko maailmaa koskettaneesta ja edelleen jatkuvasta korona pandemiasta. Palaneen puun brutaalius tuki kuvallista ideaa.</p> <p>Loppupäätökset ovat, että pyrografiaa voi tehdä perinteisen koristelutyylin lisäksi kuvataiteessa todella monipuolisesti ja sitä voidaan soveltaa monenlaisiin tyyliuuntauksiin, kuten muun muassa muotokuvaan ja abstraktiin taiteeseen.</p>		
Asiasanat pyrografia, puunpolttopiirros, polttokolvi, kaasuliekki, tuli, puu, ruuti		

Abstract

Author(s) Pellinen, Emmi	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2021
	Number of Pages 20	
Title of Publication Pyrography as a technique in my art		
Name of Degree Bachelor of culture and arts, fine arts (UAS)		
Name, title and organization of the client LAB- University of Applied Sciences		
Abstract <p>Thesis was about pyrography and its use as a technique in Pellinen's art making. It was also about how pyrography can be used in visual art in more than just the traditional ways. Artist has used a traditional pyrography tool, gas flame and gunpowder to make the artworks.</p> <p>This pair of works is named 2020 and they are made on plywood.</p> <p>Second piece came about when it was on top of the first piece when the gunpowder was burning on it. This is how the fire made the second piece.</p> <p>The visual theme comes from the artist's own experiences and feelings from the year 2020, being part of the high-risk group for COVID-19.</p>		
Keywords pyrography, woodburning art, pyrography tool, gasflame, fire, wood, gunpowder		

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Yleistä tietoa pyrografiasta	2
2.1	Pyrografian tekijöitä	2
2.2	Työskentelytapani ja tekniikkani pyrografiaa tehdessä	6
2.2.1	Materiaaleista, työkaluista ja tekniikasta	6
3	Taiteellinen produktio	12
3.1	Kuvallinen idea	12
3.2	Taiteellisen production työstäminen	12
4	Yhteenveto	22
	Lähteet	23

1 Johdanto

Taiteellisen produktioni aiheena on tutkia, kuinka voin käyttää pyrografiaa omassa taiteessani nykytaiteilijana. Tutkin myös tekemieni teoksien avulla, mitä uutta pyrografia voi tuoda taiteen kentälle. Taiteellisessa produktiossani on vahvasti mukana arvaamattomuus ja nopeat muutokset, sillä tulta tai kuumaa rautaa puuhun painettuna ei ikinä voi täysin hallita.

Lisäksi tässä opinnäytetyössä kerrotaan pyrografiikasta tekniikkana, sen pitkästä historiasta ja eri käyttötarkoituksista. Tekniikan ymmärtämiseksi on hyvä tutkia sen historiaa ja taustoja ja eri käyttötarkoituksia.

Olen nyt itse käyttänyt tätä tekniikkaa melkein neljä vuotta. Aloitin puuhun tekemäni reliefin yksityiskohtien poltosta ja siitä jatkoin ensimmäisen vuosikurssin aikana maisemien polttamiseen kolvilla. Tällä hetkellä olen tehnyt jo tilaustöitäkin pyrografialla ja oppinut paljon tekniikasta, eri polttotavoista ja parantanut välineitäni. Voisi sanoa, että ennen olin hukassa enkä löytänyt omalta tuntuvaa tekniikkaa, sitten pyrografia vain vei mukanaan.

Pyrografia opinnäytteen aiheena kiinnostaa siis siksi, että minulla on vahva suhde tähän tekniikkaan ja suuri halu oppia siitä lisää. Haluan myös tuoda sen paremmin esille kuvataiteen kentälle, sekä tuoda katsojalle jotain uutta perinteikkäiden maalausten joukkoon.

Sattumanvaraisuus on taiteen tekemisessäni ollut aina läsnä. Teinpä sitten maalausta, grafiikkaa tai pyrografiaa, olen huono suunnittelemaan ja luonnostelemaan. Teokseni syntyvät päässäni ja näen ne selkeästi. Teosta tehdessäni teos käy kanssani vuoropuhelua ja annan sen usein muokata ideaani. Tässä sattumanvaraisuus siis tulee vahvasti esiin. Siihen vielä lisättäessä ruuti, kaasuliekki tai polttokolvi/pyrografiakynä; lopputuloksesta ei ikinä voi olla varma. Tämän takia pyrografia on kovin mielenkiintoinen tekniikka ja pitää tekijänsä nöyränä.

2 Yleistä tietoa pyrografiasta

Pyrografia on perinteikäs taiteenmuoto, jota on eniten käytetty eri käyttöesineiden koristelussa. Sen avulla on usein kuvattu luonto aiheita.

Pyrografiaa on luultavasti käytetty eri muodoin jo itse tulen keksimisestä lähtien. Primitiivinen ihmisen on pitänyt jossain vaiheessa huomata, miten tulen ja metallisen työkalun avulla saa puuhun kaiverrettua samalla muodostaen kuvioita. (Poole, *The Complete Pyrography*, 1998, 2.)

Tekniikka on ollut hyvin suosittu jo 1600-luvun Euroopassa, jossa sen päätarkoitus oli koristella erilaisia pieniä puisia työ- ja käyttöesineitä. Myöhemmin myös huonekaluja koristeltiin pyrografialla, mutta suurin osa näistä oli kuitenkin tuotu idästä. (Poole, *The Complete Pyrography*, 1998, 2.)

Suomen nykytaiteessa pyrografia ei ole niin tuttu, mutta maailmalla se on taas kovassa suosiossa, ja taiteilijat tekevät pyrografiaa maalauksiin verrattaviksi teoksiksi. He tekevät vaneriin ja erilaisiin puualustoihin kaksiulotteisia kuvia. Joissain tapauksissa voisi jopa puhua tulella maalaamisesta. Myös perinteisempi käyttöesineiden ja erilaisten kylttien koristelu pyrografian keinoin on suosiossa, ja monet myyvät näitä tuotoksiaan menestyksellä. Pyrografialla on tehty suomessakin koristelua ja maisemakuvia. Aiheet liittyvät vahvasti luontoon, eläimiin ja metsästyksen. Tämä on kuitenkin luettu enemmän kansantaitteeksi eikä nykytaiteeksi. Taiteellisessa produktiossa tutkitaan, miten pyrografian saa yhdistettyä nykytaiteeseen tai taiteen kentälle. Koen, että väheksymättä luontoaiheisia maisemakuvauksia aiheita voi laajentaa hyvin paljon. Pyrografialla voi tehdä mm. täysin abstraktin teoksen, kubismia, surrealismia kuin hyperrealismiaakin. Olen itse kokeillut eri ideoita ja näen, että pyrografialla on paljon annettavaa.

2.1 Pyrografian tekijöitä

Esittelen seuraavaksi muutaman taiteilijan, jotka jollain tapaa liittyvät opinnäytteen aiheeseen. Nämä taiteilijat siis käyttävät jollain tapaa tulta tai kuuman raudan tekemää jälkeä taidetta tehdessään.

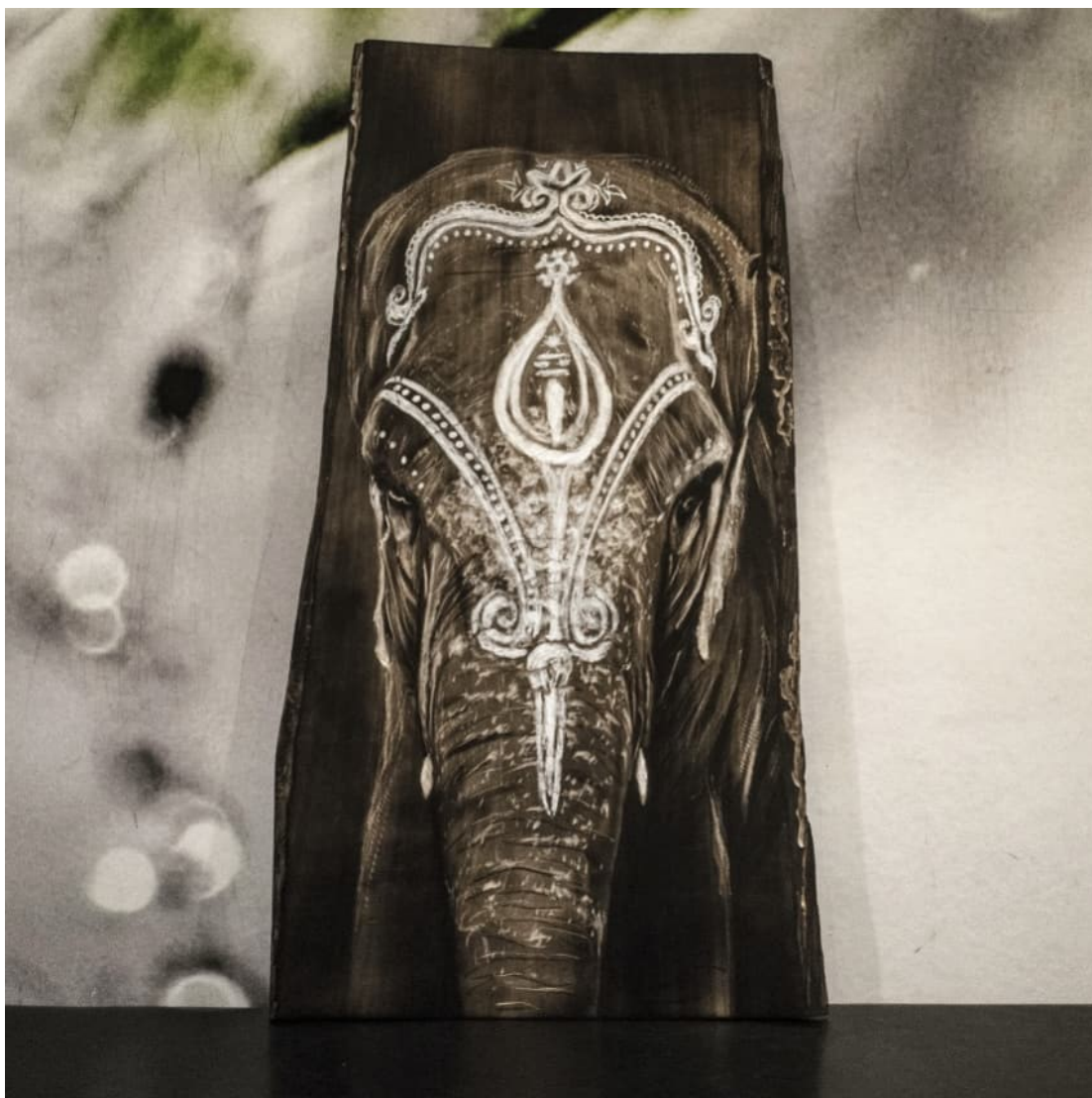
Steve Woodbury on ruutia materiaalinaan käyttävä taiteilija ja liittyy pyrografiaan vahvasti käyttämänsä materiaalin kautta. Hän polttaa ruudilla paperille. Woodbury tekee omanlaatuista nykytaidetta, jossa teokset ovat uniikkeja ja abstrakteja. (gunpowderartist.com, 2020.) Taiteilijan tekniikka tulee esiin kuvassa 1.

8. Art of War (Comrade in Arms II) - 100x70cm

Kuva 1. Steve Woodbury, Art of War (Comrade in arms II), 100x70cm)

Toinen Pyrograafikko, jonka esittelen, on Jimmy Wänfelt Ruotsista. Hän on myös tatuoiija. Hän kiertää Eurooppaa ja tekee yhteistyöprojekteja eri tahojen ja taiteilijoiden kanssa samalla kehittäen omaa taiteellista osaamistaan. Wänfelt käyttää teoksissaan eniten liekkiä ja lisäksi polttokolvia, eräänlaista pyrografia käyttöön tarkoitettua tussia sekä valokohtia korostaakseen dremeliä tai eri hiontakeinoja. Alustanaan hän käyttää puuta eri muodoissa. Aihemaailma hänellä on esittävä, eläin sekä ihmishahmoja tai fantasiataiteeseen sopivampaa kuvitusta. Etenkin hänen eläin aiheiset työt ovat hyvin realistisia. Wänfeltin tyyli käyttää pyrografiaa näkyy kuvassa 2, jossa hän on käyttänyt ainakin liekkiä yhdessä chorch marker-tussin kanssa sekä tehnyt valokohtia dremelillä ja valkoisella kuulakärkikynällä. Hän on tehnyt myös kubistisen pyrografia teoksen, jossa hän yhdisti kuvailemiini materiaaleihin akva-relleja.

Kuva 2. (Jimmy Wänfelt, Pyrotattooing, photos, 2019)

Kolmas taiteilija, josta mainitsen, on Yves Klein (1928–1962). Hän oli ranskalainen kuvataiteilija, joka tunnetaan yksivärisistä töistään. Hän kuitenkin teki myös muutamia teoksia, jossa hän käytti liekinheitintä. Välillä hänellä oli mukana näissä projekteissa palomies, joka suihkutti vettä teokseen. Hän teki myös värillisiä tulimaalauksia, joissa hän käytti kehittämänsä elävää sivellintä. Siinä siis alaston naisavustaja on kastautunut maaliin ja painaa kehoaan maalaukseen. (Yves Klein.com). Kuvassa 3 näkyy jälki, joka hänen tulella maalauksestaan syntyy.

Kuva 3. (Yves Klein, nimetön tulimaalaus pahville (F 74), 1961, 1,39m x 1m)

2.2 Työskentelytapani ja tekniikkani pyrografiaa tehdessä

Pyrografia on ennen kaikkea rauhallinen ja rentouttava työskentelytapa, etenkin työskennellessä polttokolvin kanssa. Puun polttaminen tuo mukavan palaneen puun tuoksun. Ruudin polttaminen tuo jännitystä ja nopeaa jälkeä teoksiin. Siinä on minulle lapsuudesta tuttu nostalginen tuoksumuisto uudenvuoden ilotulituksista. Tämä tekniikka tuo minulle onnistumisen tunnetta, sillä siinä löytää aina jotain uutta ja oppii lisää uusia keinoja eri jälkien tekoon.

Yhteen teokseen voi mennä todella monta kymmentä tuntia, riippuen toki pohjan koosta ja mitä työkalua käyttää. Pitkäaikainen työskentely hitaasti ja tarkasti on minulle mieleen.

2.2.1 Materiaaleista, työkaluista ja tekniikasta

Kertoakseni välineistä, joita käytän taiteellisessa produktiossani, täytyy minun aloittaa pyrografia kynästä tai polttokolvista. Käytän itse näitä molempia nimityksiä tästä laitteesta. Minulla on lämmön säätimellä varustettu Burn Master Hawk-merkkinen laite, jossa on sähkövirralla toimiva keskus, josta lämpöä säädellään. Keskuksesta lähtee johto itse polttokynään. Polttokynään saa vaihdettua monia erilaisia teriä ja jokainen niistä tekee omanlaisia jälkeään.

Kuvailemani laite näkyy kuvassa 4.

kuva 4. Käyttämäni polttokolvi, jossa keskus lämmönsäätelyyn, siitä lähtevän johdon päässä oleva kynäosa ja siihen 10 eri terää, sekä terien kiinnitykseen tarkoitettu ruuvimeiseli (Plektratradning.fi)

Polttokolvi on minun ensimmäinen työkaluni, jolla olen aloittanut pyrografia teosten tekemisen. Alussa käytin hyvin yksinkertaista polttokynää ilman lämmönsäätöä ja se ylikuumeni n. 10 minuutin välein. Näin ollen teosten tekeminen vei aikaa todella paljon. Lisäksi siinä oli vähemmän terämahdollisuuksia ja jälki oli tasapaksua. Nyt uudella laitteella olen saanut paljon edistyksellisempää jälkeä.

Polttoterä painetaan siis vaneriin ja se samalla kaivertaa jäljen syvemmälle vaneriin, sitä syvemmälle miten kuuma polttopää on sillä hetkellä. Polttokolvilla polttaminen vaatii sitkeyttä sillä siinä ei voi nopeasti tehdä tummaa jälkeä. Jos polttaa nopeasti viivan, se polttaa vaneriin viivan alkupään tummemmin, mutta viiva on loppua kohti pelkkä kaiverrus eikä siihen silloin jää tummuutta.

Tekijän täytyy siis tietää millä nopeudella siirtää polttopää irti vanerista ja millä lämpöasteella hän haluaa vaneria polttaa. Näin eri jäljet saavat aina oman tummuusasteensa. Myös vanerin tai minkä vain puupalan eri kohdat ottavat kuumuutta itseensä eri tavoin. Joissain kohtaa polttopää uppoaa heti syväälle tehden tumman jäljen, kun taas toisessa kohtaa joutuu pitämään terää kauemmin puun pinnassa, vaikka lämpöaste olisi sama. Kuvassa 5 näkyy, kun poltan polttokolvillani taiteellisen produktion figuuria. Tässä lämpö on säädetty niin korkealle, että polttoterä hehkuu punaisena.

Kuva 5. Polttamassa figuurin hiuksia polttokolvin varjostusterällä, jolla saa myös tehtyä tarkkaa viivaa.

Pyrografia kyniä ja näitä laitteita on paljon erilaisia ja etenkin USA:ssa on laajempi valikoima pyrografia laitteille. Polttokolveja on pyrografia tarkoitukseen myös versioita, joissa on kaksi polttokynää, joka lisää taiteilijan aikaa entisestään. Terää vaihtaessa täytyy odottaa laitteen jäähtymistä, jolloin terä voidaan poistaa löysäämällä sitä kiinni pitäviä ruuveja. Näin ollen kahden kynän laitteella voidaan tehdä yhtä teosta kahdella eri terällä. Pyrografia kyniä voi käyttää niin puun, nahkan ja luun polttamiseen ja olen itse polttanut MDF levyillekin.

Pyrografia kynä on syntynyt jo 1700-luvulla, joskin se oli silloin hyvin erilainen ja vaikeasti hallittava. Isompia töitä tehdessä tarvitsi kaksi ihmistä ja usein tekijät polttivat kätensä monia kertoja. Tätä laitetta siis on käytetty eniten kalusteiden ja käyttöesineiden koristeluun. (Poole, The complete pyrography, 1998, 3)

Kaasupoltin siirtyi nopeasti toiseksi vakio välineeksi taiteeni tekemisessä. Käytän erilaisia polttimia. Useimmiten pientä, jonka useimmat tietää leivoksien koristelusta polttamalla sokerikerros. Toinen käyttämäni kaasupoltin on isompisuinen, päästää voimakkaamman liekin ja siihen kiinnitetään isompi kaasupullo kiinni.

Kaasuliekillä polttaessa tulee jo paremmin ottaa huomioon paloturvallisuus, tosin aloittelevana tekijänä minäkin olen joutunut tekemään teoksiani hieman huonoissa tiloissa. Minulla on kuitenkin alkusammutuskoulutus, joten olen hieman luottavaisimmin mielin tehnyt teoksiani. Huolehdin aina siitä, ettei taustalla ole mitään herkästi syttyvää ja märkä paperi on hyvä olla lähettyvillä, jos liekki jää pitkään elämään puun pintaan. Märällä paperilla voi painella pienet liekit ja hehkun sammuksiin, usein myös puhaltaminen auttaa.

Ruuti on uusin käyttämäni materiaali teoksissani. Käytän sitä harvemmin johtuen mm. sen kalliista hinnasta. Minua avustaa ja valvoo aina aseluvallinen henkilö, kun käsittelen ruutia. Käytän turvalaseja sekä sellaisia vaatteita, jotka eivät syty niin helposti. Käyttämäni ruuti on kivääriruutia, tarkoitettu alun perin kiväärin patruunoiden uudelleen lataamiseen.

Käyttämäni ruuti on kiinteitä pieniä suunnilleen kuutiomaisia hippuja. Juuri tämä minun käyttämäni ruuti on sellaista, joka ei räjähdä yksittäisinä hippuina/pienissä määrin ja etenkin, jos se saa ilmaa. Kyseinen ruuti tekee melko rauhallisen liekin, jonka korkeus riippuu paljonko ruutihippuja, on samassa kohtaa alustalla. Palaessa syntyy hieman kipinöitä, tästä syystä teen aina nämä ruuti vaiheet ulkona ja vain silloin kun tuuli on heikkoa tai ei tuule ollenkaan. Edelleen huomautan minulla olevan se etu, että tunnen aseluvallisia henkilöitä, joten tämän materiaalin kanssa työskentely onnistuu. En suosittele kenenkään kokeilevan sytyttää mitään ruutia, ilman tarvittavaa ohjausta ja tietoa, sekä valvontaa. Ruudin polttaminen näkyy kuvassa 6.

Kuva 6. Jossa olen ripotellut ruutia haluamiini kohtiin ja sytyttänyt ne palamaan. Liekki kulkee sitten ruutihippujen mukaisesti.

2.2.1 Kaksoiskuvan tekotapa

Keksimäni tekniikka ns. kaksoiskuvasta ruudilla polttaessa syntyy, kun laitan toisen vanerin tai puukappaleen ensimmäisen päälle. Tähän väliin jätetään ilmaa, eli asetan usein tiiliä alustojen kulmiin ja näin väliä jää yleensä n. 10–20 cm. Tarpeen mukaan lasken päällimmäistä vaneria alemmas, jos tuli ei meinaa tarttua siihen, mutta on hyvä aloittaa mahdollisimman ylhäältä, ettei päällimmäinen vaneri tummu heti liikaa. Kuvailemani alkuvaihe näkyy kuvassa 7.

Kuva 7. jossa vanerit päällekkäin.

Alempaan alustaan tulee ruutihput ja ne sytytetään palamaan. Ruudista nouseva liekki polttaa päällä olevaan alustaan oman jälkensä, jota en voi melkein ollenkaan kontrolloida. Tähän keksin kuitenkin pienen apukeinon; kun päällimmäistä kappaletta kostutetaan kevyesti vesisuihkulla liekin tekemä, jälki on hillitympi ja vaaleampi. Näin ollen siihen saadaan enemmän elävyyttä ja vaihtelevuutta. Taiteellista produktiota tehdessä kuitenkin huomasin, että liika kosteus aiheuttaa sen, ettei liekki polta mitään toiseen vaneriin. Jouduinkin käydä kivistä päällimmäistä teosta hiustenkuivaimella tehdessäni tätä.

3 Taiteellinen produktio

Taiteellisessa produktiossa tutkin siis pyrografian käyttöä omassa taiteessani, mitä uutta se kenties antaa taiteeseeni ja yleisemmin taiteen kentälle sekä miten eri keinoin sitä voi käyttää. Pyrografia on siis usein puulle poltettu teos tai kuvio. Käytän itse laajasti eri välineitä teosten tekemiseen.

Teospari tulee roikkuman vaijereilla seinää vasten. Yhdellä vanerilla tulee olemaan kaasuliekillä, polttokolvilla sekä ruudilla tehty esittävä teos, jossa on myös abstraktiota. Ruuti palaessaan polttaa toisen teoksen.

Pyrografiaa käyttämällä saa usein sellaista jälkeä teokseen, jota katsoja joutuu pidempään tutkimaan löytääkseen siitä jotain, johon hän voi mahdollisesti samaistua. Tallainen teos on minulle itselleni aina mielekkäin ja yritänkin usein tuoda tätä aspektia myös omiin teoksiini. Jälki ja tekstuuri voi myös vain olla niin vaihtelevaa tai yksityiskohtaista, että se yksin herättää mielenkiinnon tutkimaan teosta lähempää.

3.1 Kuvallinen idea

Teoksen kuvallinen idea koostuu minun omista kokemuksistani vuoden 2020 aikaisesta maailman laajuisesta korona pandemiasta yksilötasolla. Olen nimennyt teosparin vuoden 2020 mukaan. Kuulun koronan riskiryhmään ja olen ollut etäopiskelussa melkein koko koronan ajan. Kokemukseni ovat olleet mm. vahvoja ahdistus tunteita, masennusta, yksinäisyyttä, häpeää ja kateellisuutta sekä pelkoa. Näitä tunteita olen siirtänyt teokseeni omakuvan avulla. Teoksen figuuri on siis omakuva tunteisiin perustuen. Figuuri ei ole kuitenkaan mitenkään tarkoitettu olemaan tunnistettava peilintarkka omakuva. Pohdittuani asiaa, en voinut tehdä teokseen ketään muuta, kuin itseni sillä nämä olivat minun kokemuksiani. Teos tulee olemaan katsojalle kuitenkin avoimesti luettavissa ja jokainen saa itse koostaa oman päätelmän teoksen sisällöstä.

Omakuva ja muotokuva, sekä abstrakti ovat hyvin yleisiä kuvataiteen tyyliä, näin sen valitseminen näiden teosten tyyliksi tuki ajatustani tutkia pyrografian sopimista eri kuvataiteen tyylien tekotavaksi.

3.2 Taiteellisen tuotannon työstäminen

Aloittaessani teoksien tekemistä, hankin ensin vaneria tai muuta puuta. Nyt opinnäytettä varten valitsin siis kaksi 90 x 120 cm kokoiset koivuvanerit, jotka olivat 1,5 cm paksut. Seuraavaksi hioin vanerit hyvin, sillä se tekee niistä siistin näköiset, tasoittaa niitä tehden

työskentelyn kolvilla helpommaksi ja tekee ne helpommin käsiteltäviksi. Hionnan jälkeen piirsin figuurin ääriiviivat lyijykynällä ensimmäiseen vaneriin.

Tätä ennen olin luonnostellut hiilellä ja liekillä pienemmälle vanerille, jotta sain ajatukseni siirrettyä nopeasti mahdollisimman saman tyyliisesti kuin lopullinenkin versio tulisi olemaan. Tein näin, sillä paperille piirtäen en saanut samaa vaikutelmaa, miltä teos näyttäisi.

Lyijykynän jälkeen aloitin polttamaan kolvilla viivoja ja pisteitä. Näistä jäljistä muodostuu figuurin iho, erilaisia yksityiskohtia, varjoja ym. Lämpöä säätelemällä saan aikaan vaaleampaa tai tummempaa jälkeä. Pyrografia kynääni valitsin isomman varjostusterän, jolla saa tehtyä myös tarkempaa yhtenäistä viivaa. Teriä on siis monenlaisia, yleensä käytän yhdestä kolmeen terää yhteen teokseen. Varjostusterä on hyvin monipuolinen, joten olen tässä teoksessa käyttänyt sitä eniten.

Poltettuani kolvilla lähes 20 tuntia, tunsin teoksen figuurin tarvitsevan jotain muuta polttoterän jälkien lisäksi. Aloitin polttamaan pienemmällä kaasupolttimella polttojälkien päälle, jolloin jäljet jäivät näkyviin pehmeämmin. Lisäksi figuuri sai tarvitsemaansa muotoa ja varjoa lisää. Kaasuliekki myös sopivasti abstraktisoi teosta, pakottaen katsojan tarkastelemaan teosta tarkemmin ja lähemmin. Rajatussakin alueessa on monia kymmeniä tai jopa satoja polttojälkiä. Poltin vuorotellen kaasuliekillä sekä pyrografiakynällä ja mielestäni se on tuonut enemmän sisältöä ja tekstuuria teokseen. Kuvailemani työvaiheet näkyvät kuvassa 8.

Tämän jälkeen lisäsin teokseen liekillä taustaa. Kaasuliekki toi teokseen syvää tummuutta, jossa on silti sävyeroja. Päätin tehdä oikean ylänurkan ensimmäiseen teokseen tummemmaksi, jotta se tukisi ajatustani ahdistuksen ja muiden ikävien tunteiden vyörymisestä figuurin päälle. Alempi osa figuurin kehosta jäi vaaleammaksi tuomaan kontrastia, dramatiikkaa ja valoa teokseen. Halusin myös tuoda koivuvanerin oman sävyn ja siinä olevat pienet sävyerot näkyviin. Koivuvanerissa on mielestäni upeita eläviä viivoja ja yksityiskohtia.

Kuva 8. Jossa näkyy kerroksia kolvin ja kaasuliekin jäljistä

Taustaa tehdessä sain paremman kokonaiskuvan, miten teos toimii kokonaisuutena. Tässä kohtaa myös alussa mainitsemani tulen arvaamattomuus, sattuma ja kontrolloimattomuus pääsi näkymään. Polttaessani oikeaa yläkulmaa teoksessa, liekki jäi vanerin pinnalle elämään ja ennen kuin kerkesin puhaltamaan sen sammuksiin, se kerkesi tehdä tummemman ja tasaisemman jäljen vanerin pintaan. Tämä muoto toi mieleeni kasvomaskin puolikkaan ja pohdin, kuinka hyvin se sopii teokseni kuvalliseen aiheeseen. Arvaamattomuus tuo uusia mahdollisuuksia. Teos elää ja muuttaa muotoaan minun ollessani joustava muutoksia kohtaan. Kuvassa 8. näkyy, miten olen lisännyt tummuutta taustaan.

Kuva 9. Omakuva alkaa muodostua ja taustan tummennus kaasuliekillä helpottaa hahmotamaan kokonaisuutta

Kaasupolttimen avuksi otin taiteellista produktiota tehdessä metallisen kakkulapion. Sillä rajasin tiettyjä kohtia samalla polttaen kaasuliekillä. Näin sain suojattua kohtia teoksesta, jotka halusin pitää puhtaina liekistä. Tähän siis sopii mikä vaan metallipala, mutta itse käytin nyt tätä kakkulapiota, sen muodon vuoksi ja koska siitä sai hyvän otteen. Tämä kyseinen tekotapa näkyy kuvassa 9.

Kuva 10. Poltan varjokohtia figuuriin kaasuliekillä ja rajaan kohtia kakkulapion avulla.

Kaikkein viimeiseksi tuli ruudin vuoro, jonka avulla tein toisen teoksen. Ripottelin ruudin haluamaani kohtaan ja asetin sitten päällimmäisen vanerin paikoilleen mahdollisimman tarkasti samaan linjaan alemman vanerin kanssa. Kun ruuti on haluamassani kohdassa ja sitä on se määrä, jonka haluan, sytytän sen kaasuliekillä. Ruuti syttyy todella nopeasti ja, jos se ei osu seuraavaan ruutihippuun, liekki hiipuu nopeasti sammuksiin. Näin ollen sytyttämistä pitää tehdä usein ja ruutia lisättävä monia kerroksia. Yhden ruutihipun syttyessä se siis polttaa itsensä muotoisen rusehtavan alueen vaneriin ja jäljelle jää ruutipölyä.

Työskentelyni etenee siis niin, että nostan ylemmän vanerin katsoakseni, onko siinä sopiva jälki ja lisään ruutia alimmaiseen jatkaakseni taas polttamista. Ruudin asettelu vie paljon aikaa. Ripottelen sitä sormin ja poistan sitä kohdista, joihin en sitä halua. Ruuti pääsee kuitenkin vähän aina liikkumaan ja näin mukaan tulee taas kontrolloimattomuus. Tämä tuo mielestäni teokseen rentoutta, sillä kaikki ei ole ennalta päätettyä. Aikaisemmin tarkemmin kuvailemani ruudilla tehdyn kaksoiskuvan tekovaiheet näkyvät kuvissa 11 ja 12.

Kuva 11. Sytytän alemmalle vanerille ruutia, jonka liekki sitten polttaa ylempään vaneriin jälkensä.

Kuva 12. Jossa näkyy paremmin palamattomat ruutihiput, joita kohti liekki kulkee.

Ruudin jälkeen jatkoin figuurin tekoa vielä kaasuliekillä ja kolvilla. Lisäksi päällystin teokset fiksatiivilla, sillä monien testauksien jälkeen se näytti pitävän ruudista jäävän pölyn paikallaan. Siitä huolimatta pölyä silti hieman irtoaa, enkä ole vielä keksinyt parempaa päällystystapaa. Fiksatiivin kuivuttua teokset olivat valmiit. Valmiit teokset ovat kuvissa 13, 14 ja 15.

Kuva 13. Teokset Imatran taidemuseolla valmiina. (Emmi Pellinen, 2020, 90 x 120 cm, 2021)

Kuva 14. (Emmi Pellinen, 2020, 1/2, 90 x 120 cm, 2021)

Kuva 15. (Emmi Pellinen, 2020, 1/2, 90 x 120 cm, 2021)

4 Yhteenveto

Loppupäätelmänä voidaan todeta, että Pyrografiaa voi todellakin käyttää tekniikkana kuvataiteessa ja se tuo uutta sisältöä ja keinoja nykytaiteeseen. Omaan taiteeseeni nämä opin- näyte teokset toivat uskallusta tehdä ison koon teoksia. Lisäksi käyttää kaikkia kolmea pyrografiaan käyttämiäni työkaluja yhteen teokseen, jolloin siihen tuli aivan uutta syvyyttä, sekä monikerroksisuutta.

Lisäksi näitä teoksia tehdessäni sain itselleni tietynlaista vapautta, tehdä juuri sitä mikä minua itseäni kiinnostaa taiteen tekemisessä. Olen kokenut, että minua on yritetty rajoittaa pyrografian teossa kuvataiteen tekniikkana nykytaiteessa, sanoen että minun täytyisi valita nykytaiteen ja kansantaiteen väliltä. Arvostan suuresti kansantaiteen tekijöitä ja en näe itse näiden kahden välillä mitään jakaumaa vaan koen, että jokainen voi tehdä taidetta niin kuin haluaa ja tuoda sitä esille, jos haluaa. Koen, että pyrografia sopii myös nykytaiteeseen. Jatkossa siis jatkan tämän tekniikan esiin tuomista ja siinä kehittymistä vapaimmin mielin.

Aion kehittää kaksoiskuvien tekotapaa. Tarkoitukseni on parantaa tapoja nostella painavia vanereita yksin sotkematta niitä ulkona työskennellessä, jotta voin jatkaa isompien teosten tekemistä. Lisäksi aion tutkia lisää keinoja päällystää ja suojata teokset. Tämä auttaa tulevaisuudessa näyttelyiden tekemisessä, sillä en voi sotkea joka paikkaa ruutipölyllä. Myöskään teosten suojaaminen kuljetusten ajaksi ei onnistu hyvin, jos pölyä ei saa pidettyä paikallaan.

Mielestäni teokset onnistuivat hyvin. Alkuperäinen ideani pysyi ja teoksiin tuli lisää sisältöä, kun annoin tulen arvaamattomuudelle vapauden ja mukauduin muutoksiin. Aikataulullisesti, minua hieman yllätti, kuinka paljon aikaa figuurin teko vaati pohjan ison koon takia, mutta hyvällä aikataulutuksella sain kaiken tehtyä näyttelyn ripustamista varten.

Seuraavaksi aion jatkaa samaa teemaa tehden lisää teospareja tällä kaksoiskuva tekniikallani. Niissä tulee olemaan myös toisena teoksena ihmisfiguuri.

Lähteet

Poole, S. 1998. The complete pyrography. Guild of Master Craftsman Public.

Steve Woodbury. Saatavissa <https://www.gunpowderartist.com/>

Jimmy Wänfelt, Pyrotattooing, photos

Saatavissa <https://www.facebook.com/pages/category/Art/Pyrotattooing-1928424990608049/>

Yves Klein. Saatavissa <http://www.yvesklein.com/en/biographie/>

kuva 1. Saatavissa

<https://www.gunpowderartist.com/art-of-war-1?lightbox=dataItem-kch6b5yu2>

kuva 2. Saatavissa

<https://www.facebook.com/1928424990608049/photos/pcb.2354917834625427/2354917781292099/?type=3&theater>

kuva 3. Saatavissa

<http://www.yvesklein.com/en/oeuvres/view/10/fire-paintings/764/untitled-fire-painting/?of=9>

Kuva 4. Saatavissa

<https://www.plektratradning.fi/puuntyostokoneet/polttokynat/c/14/>

Kuva 5. Itse ottamani kuva työvaiheestani

Kuva 5. Itse ottamani kuva työvaiheestani

Kuva 5. Itse ottamani kuva työvaiheestani

Kuva 5. Itse ottamani kuva työvaiheestani

Kuva 5. Itse ottamani kuva työvaiheestani

Kuva 5. Itse ottamani kuva työvaiheestani

Kuva 5. Itse ottamani kuva työvaiheestani

Kuva 13. Tomi Karjalaisen kuvaama kuva teoksestani Imatran taidemuseolla.

Kuva 14. Tomi karjalaisen kuvaama kuva teoksestani Imatran taidemuseolla.

Kuva 15. Tomi Karjalaisen kuvaama kuva teoksestani Imatran taidemuseolla.